COLUMN CKM | J.R. Mac Mootry, brigadegeneraal der mariniers

Was ... Wordt ..! Lees voor

De mens centraal

In de onlangs verschenen Defensienota wordt de mens centraal gesteld. Daar ben ik heel blij mee en ik ben ook nog niemand tegen gekomen die daar een ander gevoel bij heeft. De mens centraal stellen spreekt mij aan. Toen ik op 25 augustus 2017 de functie van Commandant van het Korps Mariniers op mij mocht nemen heb ik in mijn toespraak daarom het enorme belang van het thuisfront nadrukkelijk voor het voetlicht gebracht. Dat was uit volle overtuiging. Als zoon van een marinier en als marinier heb ik daar namelijk ruim een halve eeuw intensieve ervaring mee. Overigens niet alleen als zoon, echtgenoot en vader heb ik die ervaring opgebouwd, maar ook als commandant van pelotons, een compagnie en een bataljon. Als het thuis niet klopt dan heb je als marinier een probleem. Mariniers zijn met grote regelmaat, vaak langdurig en soms onverwacht van huis voor inzet, oefening of training. Mij zelf is het meer dan eens overkomen dat ik onverwacht, soms binnen 48 uur, op pad ging voor inzet. Datzelfde overkwam de collega's van de 'Marine Spearhead Task Unit' (MSTU) die in september 2017 onverwacht binnen 24 uur voor enkele weken naar St. Maarten werden gestuurd vanwege de orkanen Irma en José. Onverwachte inzet kan ook de collega's overkomen die deel uitmaken van de snel inzetbare capaciteit voor de NAVO. Naast deze onvoorspelbare vormen van inzet hebben we nog geplande missies, zoals die voor anti-piraterij, en reguliere gereedstellingsactiviteiten zoals de wintertraining in Noorwegen, de bergtraining in Schotland, de jungletraining in Belize of oefening Black Horse in de VS. Dit is maar een greep uit de vele noodzakelijke activiteiten waarvoor mariniers weken achter elkaar van huis zijn. En dat dan soms meerdere keren per jaar en meerdere jaren achtereen. Mariniers vinden dat over het algemeen prachtig. Dat is waar ze voor in dienst zijn gekomen. Voor de partners en gezinnen ligt dat echter anders. Voor de partner betekent dit vrijwel altijd een lastenverzwaring, die zonder complicaties al uitdagend genoeg is. Als er wel complicaties optreden door bijvoorbeeld ziekte of door de uitval van kinderopvang, de oppas of door technische problemen in huis dan is de last nog veel zwaarder. Partners en gezinnen willen bij afwezigheid van de marinier daarom graag terug kunnen vallen op een vertrouwde sociale omgeving, waar zij 24/7 van op aan kunnen. Vaak is dat familie of schoonfamilie. En dat is nu precies waarom met name veel onderofficieren en officieren een groot en vaak onoverkomelijk probleem hebben met de verhuizing van de kazerne in Doorn naar Vlissingen. Het gezin meeverhuizen betekent verder weg van het sociale vangnet en dus meer zorgen bij inzet, oefening en training. Het gezin niet verhuizen brengt het risico met zich mee van een jarenlang weekendhuwelijk en kinderen die zich afvragen wie toch die man is die iedere zondag het vlees snijdt... De meeste kaderleden zitten in een uitermate lastige spagaat. In deze tijd van economische bloei, waarin de banen voor het oprapen liggen, kiezen velen van hen er daarom voor het Korps te verlaten. Vaak doen zij dat met pijn in het hart, maar uiteindelijk stellen ook zij de mens centraal; namelijk hun vrouw en hun kinderen! En dat begrijp ik niet alleen, maar die keuze waardeer en respecteer ik ook.

Behoud, werving en veiligheid

Als Korpscommandant is de invloed van de verhuizing naar Vlissingen op de mens echter niet mijn enige zorg. Met het oog op behoud bezorgt de aanstaande verhuizing mij een flinke kopzorg waar ik af en toe slecht van slaap. Ik zie buitengewoon veel duur opgeleide en zeer ervaren korpsgenoten vertrekken. Zij laten gaten achter in de organisatie die niet of nauwelijks zijn op te vangen. Bij de exitgesprekken met de dienstverlaters worden meerdere vertrekredenen genoemd, maar de aanstaande verhuizing van de kazerne komt iedere keer terug. Vaak wordt het genoemd als het beslissende duwtje de poort uit. De spreekwoordelijke druppel. De verwachting binnen het Korps is dat een nog grotere uittocht op gang komt als de verhuizing 100% onomkeerbaar is. Velen willen het Korps liever niet verlaten en hebben stiekem hoop dat de plannen nog worden aangepast op basis van een sterk veranderde wereld en daaraan gekoppeld voortschrijdend inzicht. Zeer recent is een enquête onder mariniers gehouden over hun bereidheid om zelf te gaan verhuizen in verband met de voorgenomen verplaatsing van de kazerne. Van de bijna 1800 mariniers die reageerden gaf 87% aan zeker niet te zullen verhuizen. 7% gaf aan waarschijnlijk niet te verhuizen.

Doorn ..?

Overigens kan het vertrek van kaderleden met veel kennis, ervaring en bijzondere specialisaties ook veiligheid, in de breedste zin van het woord, al gauw negatief beïnvloeden. En ook dat is een zorg.

Tot slot baart de aanstaande verhuizing mij zorgen als het gaat om werving. Hoewel Korps Mariniers een sterke merknaam is, vraag ik mij af of positionering van het gros van de marinierseenheden in Zeeland uiteindelijk voldoende wervingspotentieel oplevert. In het westen ligt immers de Noordzee, in het zuiden België, in het noorden enkele relatief dunbevolkte eilanden en in het oosten bevinden zich eenheden die uit dezelfde wervingsvijver vissen, maar daar dichterbij zitten. Het lijkt mij daarom wenselijk het aspect werving nader te onderzoeken.

Bovenmatige uitstroom in combinatie met een wervingsprobleem is een nachtmerriescenario. Het zal zeer waarschijnlijk leiden tot het buiten werking stellen van eenheden, zoals komende zomer al gebeurt met het 11e Raiding Squadron. Omvang, duur en daarmee consequenties van dit effect laten zich lastig inschatten.

Durf terug te keren!

In de bergtraining leren we dat we bij veranderende en/of verslechterende (weers)omstandigheden en bij twijfel of we nog op de juiste koers zitten moeten halthouden om te oriënteren. Klopt de koers wel? Is het wijs om door te gaan? In ultimo kan de uitkomst zijn; 'Durf terug te keren!' Ook dat wordt nadrukkelijk aangeleerd. De beslissing nemen om terug te keren is vaak niet makkelijk. We zijn soms al een heel eind op weg en hebben er al veel energie in gestoken. Bovendien geeft terugkeren soms het gevoel van gezichtsverlies. En tóch kan terugkeren het beste zijn voor mens en missie. Het is van belang dat deze wijze les uit de bergtraining ook wordt meegenomen in het dossier rond de voorgenomen verhuizing naar Vlissingen. Halt houden, oriënteren en ...

